

Sygn. akt VI A Ca 1098/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA - Teresa Mróz

Sędziowie: SA - Małgorzata Kuracka (spr.)

SO (del.) - Maria Piasecka

Protokolant: sekr. sądowy Agnieszka Pawłowska

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) w W.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w I.

o zapłatę i zobowiązanie do udzielenia informacji

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 4 czerwca 2012 r.

sygn. akt XX GC 92/11

I. postanawia odrzucić apelację w części dotyczącej roszczenia objętego pismem powoda z dnia 18 marca 2011 r;

II. w pozostałej części apelację oddala;

III. zasądza od Stowarzyszenia (...) w W. na rzecz (...) Sp. z o.o. w I. kwotę 2070 zł (dwa tysiące siedemdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI A Ca 1098/12

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 29 grudnia 2010 r. Stowarzyszenie (...) z siedzibą w W. wniosło o:

1. zasądzenie na jego rzecz od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w I. kwoty 30.000 zł z ustawowymi odsetkami za czas od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, jako należnego stosownego wynagrodzenia z tytułu eksploatacji utworów literackich oraz muzycznych lub wyłącznie muzycznych, polegającego na reprodukowaniu utworów na egzemplarzach przeznaczonych do własnego użytku osobistego - na następujących nośnikach DVD: (...);

2. zobowiązanie pozwanej, w trybie art. 105 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (p.a.p.p.), do udzielenia powodowi - w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku częściowego, informacji:

a). o liczbie wytworzonych egzemplarzy zawierających reprodukcje utworów osobno dla każdego z tytułów filmów z Kolekcji filmowej (...);

b). o planowanej liczbie egzemplarzy zawierających reprodukcje utworów osobno dla każdego z tytułów filmów z Kolekcji filmowej (...);

c. cenie jednostkowej egzemplarza nośnika zawierającego zreprodukowany utwór osobno dla każdego z ww. tytułów filmów;

3. wydanie wyroku częściowego w odniesieniu do zawartego w pkt 2. zobowiązania pozwanego do udzielenia informacji w trybie art. 105 ust. 2 u.p.a.p.p.;

4. obciążenie pozwanej kosztami postępowania.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie kosztów procesu.

Następnie powód rozszerzył powództwo, wnosząc o zobowiązanie pozwanej do udzielenia dodatkowych informacji o: a). ilości w jakiej zostały zwielokrotnione nośniki obrazu i dźwięku objęte pkt 1. pozwu; b). cenach detalicznych, po jakich sprzedawane były czasopisma (...), do których dołączane były nośniki obrazu i dźwięku objęte pkt 1. pozwu; c). cenach detalicznych po jakich, sprzedawane były czasopisma (...), do których nie były dołączane nośniki obrazu i dźwięku objęte pkt 1. pozwu; d). sposobach rozpowszechniania nośników będących przedmiotem pkt 1. pozwu, innych niż przez dołączenie do czasopism (...), w szczególności dołączania do innych czasopism lub gazet; e). wpływach związanych - z rozpowszechnianiem czasopisma (...), w szczególności z tytułu zamieszczania reklam, sponsoringu, barteru, artykułów umieszczanych w spornych czasopismach w charakterze promocyjnym bez względu na sposób opłacenia zamieszczenia takich tekstów i bez względu na to czy autorami artykułów byli pracownicy pozwanej, czy też osoby z zewnątrz; f). innych wpływach w związku z produkcją i rozpowszechnianiem spornych czasopism z nośnikami i nośników,

- dla każdego z tytułów objętych pkt 1. pozwu.

(...) wniósł przy tym o wydanie w tym zakresie wyroku częściowego,

Pozwana (...) spółka z o.o. w I. wniosła o odrzucenia pozwu w części zawierającej rozszerzenie powództwa, jako niedopuszczalnego, w rozumieniu art. 479⁴ § 2 k.p.c.

Postanowieniem wydanym 21 maja 2012 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek o odrzucenie pozwu. Ze względu na sposób sformułowania żądań, które nie mogły być potraktowane jako odrębny pozew /m.in. w oznaczeniu stron, brak odpisu, opłaty, wezwania przesądowego do udzielenia informacji/, stanowiąc w istocie wnioski służące do stwierdzenia zasadności roszczenia dochodzonego w pkt 1 pozwu, Sąd I instancji pozostawił je bez rozpoznania, zgodnie z art. 479⁴ § 2 k.p.c.

Wyrokiem z dnia 4 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo oraz zasądził od powodowego Stowarzyszenia na rzecz pozwanej kwotę 5.537 złotych, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Przed poczynieniem rozważań o charakterze merytorycznym, Sąd Okręgowy wyraził i uzasadnił swoje przekonanie, iż sprawa ma charakter gospodarczy, wskazując, że zgodnie z ustawą z 7 kwietnia 1989 r. prawo o stowarzyszeniach, powód odpłatnie świadczy usługi zarządu (art. 2 ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej).

W zakresie w jakim Stowarzyszenie (...) zajmuje się więc zbiorowym zarządzeniem prawami autorskimi do utworów audiowizualnych, stale, zawodowo i odpłatnie, prowadzi ono działalność gospodarczą, której elementem jest pobieranie wynagrodzeń należnych reżyserom, scenarzystom, operatorom dźwięku, operatorom obrazu, scenografom, montażyście, kostiumologom - współtwórcom utworów audiowizualnych (art. 70 ust.3 p.a.p.p.), a także dochodzenie wynikających stąd roszczeń na drodze sądowej. Fakt, że będąc organizacją zbiorowego zarządu, w rozumieniu art. 104 ust.1 p.a.p.p. nie dochodzi własnych roszczeń, lecz działa na rzecz twórców wkładów do utworów audiowizualnych, nie może mieć decydującego znaczenia dla uznania, iż nie jest ona przedsiębiorcą, a sprawa nie mieści się w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej (art. 2 ust. 1 ustawy z 24 maja 1998 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych), lecz stanowi wykonywanie przez Stowarzyszenie jego zadań statutowych. Rozpoznanie sprawy w postępowaniu zwykłym, w sposób nieuzasadniony uprzywilejowywałoby profesjonalnego zarządcę /usługobiorcę/ w stosunku do innych przedsiębiorców, których obowiązują rygory postępowania odrębnego w sprawach gospodarczych. Zarówno więc status przedsiębiorcy /w tym zakresie/, jak i dochodzenie roszczeń w ramach prowadzonej przez Stowarzyszenie (...) działalności gospodarczej, uzasadnia zastosowanie w tym postępowaniu przepisów art. 479¹ i nast. k.p.c.

Uznanie sprawy za gospodarczą zdecydowało o uwzględnieniu przez Sąd wyłącznie tych twierdzeń i dowodów, które zostały powołane przez strony w terminach określonych przepisami art. 479¹² § 1 i art. 479¹⁴ § 2 k.p.c. W ocenie Sądu Okręgowego, jednak efekt oddalenia powództwa, wynikający z jego uznania za nieudowodnione, nastąpiłby jednak także przy uwzględnieniu wszystkich - zgłoszonych przez powoda, w toku całego postępowania - twierdzeń i dowodów.

Powyższe rozstrzygnięcie merytoryczne zapadło na podstawie następujących ustaleń i rozważań prawnych:

Decyzją Ministra Kultury i Sztuki z dnia 1 lutego 1993 r. Stowarzyszeniu (...) siedzibą w W. powierzone zostało zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów literackich, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, scenicznych i sceniczno-muzycznych na następujących polach eksploatacji : utrwalanie, zwielokrotnianie, wprowadzanie do obrotu, publiczne wykonywanie, publiczne odtwarzanie, nadawanie za pomocą wizji i fonii przewodowej, bezprzewodowej przez stację naziemną oraz za pośrednictwem satelity, wyświetlanie, najem, dzierżawa.

Decyzją nr (...) z 23 X 1998 r. Stowarzyszenie uzyskało zezwolenie na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, choreograficznych, pantomimicznych, słownych, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym na następujących polach eksploatacji: utrwalanie, zwielokrotnianie, wprowadzanie do obrotu, wprowadzanie do pamięci komputera, publiczne wykonanie, publiczne odtwarzanie, wyświetlanie, wystawianie, najem, dzierżawa, nadanie za pomocą wizji lub fonii przewodowej albo bezprzewodowej przez stację naziemną, nadanie za pośrednictwem satelity, równoczesne i integralne nadanie utworu nadawanego przez inną organizację radiową lub telewizyjną.

Decyzję tę zmieniono decyzją Ministra Kultury nr (...) z lutego 2003 r., określając pola eksploatacji : najem i dzierżawa - jako najem i użyczenie, równoczesne i integralne nadanie utworu nadawanego przez inną organizację radiową lub telewizyjną - jako reemisję, dodając publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.

W ramach prowadzonej przez nią działalności gospodarczej (...) spółka z o.o. w I. wydaje dwutygodnik (...), na którą składają się zeszyty kolekcjonera zawierające informacje na temat filmu i głównego bohatera oraz płytę DVD z filmami: (...).

Filmy te miały swe premiery - (...)

Płyty DVD nie zostały wyprodukowane przez spółkę (...).

Pozwana nie reprodukuje ich ani nie wprowadza do obrotu, a jedynie - jako dystrybutor - oferuje nabywcom.

Na wstępie rozważań prawnych Sąd Okręgowy przytoczył treść art. 17 oraz art. 70 prawa autorskiego, podkreślając, iż w rozumieniu tego ostatniego przepisu pojęcie reprodukcji utworu audiowizualnego na egzemplarzu przeznaczonym dla własnego użytku osobistego powinno być w niniejszej sprawie rozumiane w ten sposób, że polega ono na wytwarzaniu egzemplarzy płyt DVD, na których zostaje zarejestrowany każdy z utworów audiowizualnych objętych pozwem i na ich wprowadzaniu do obrotu /pierwsze przeniesienie własności nośników przeznaczonych do osobistego użytku nabywców/. Sąd Okręgowy nie podzielił opinii powoda, że do zapłaty wynagrodzenia zobowiązany jest także sprzedawca płyt DVD. Z pojęcia reprodukcji nie da się wywieść obowiązku każdego z osobna z kolejnych sprzedawców /hurtowych, detalicznych, dystrybutorów/ do zapłaty twórcy utworu audio-wizualnego dodatkowego wynagrodzenia. Wynagrodzenie należy się jedno, a nie wielokrotnie. Obowiązek zapłaty delimitowany jest przy tym przeznaczeniem egzemplarza utworu dla własnego użytku osobistego końcowego nabywcy. W ocenie Sądu Okręgowego powód w żaden sposób nie starał się natomiast wykazać, że pozwana reprodukuje sporne płyty DVD zawierające utwory audiowizualne, utożsamiając reprodukcję z wydawaniem dwutygodnika. Pozwana stanowczo zaprzeczyła zasadności tego twierdzenia, wyjaśniając, że jest jedynie dystrybutorem filmów z kolekcji (...). Potwierdzają to wyciągi z umów licencyjnych oraz informacje zawarte w wydawnictwie (...) oraz na stronie internetowej pod adresem (...).

Niewyjaśnienie kto jest wytwórcą egzemplarzy płyt DVD, od których nalicza wynagrodzenie, a także kiedy i w jakich okolicznościach nastąpiło ich wprowadzenie do obrotu, zdaniem Sądu Okręgowego zgodnie z ogólną regułą art. 6 k.c. obciążało powoda. Od udowodnienia, że to pozwana wytworzyła i wprowadza, jako pierwsza do obrotu, sporne płyty DVD zależało zaś uznanie, że spółka ponosi - co do zasady - odpowiedzialność za zapłatę stosownego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 70 ust. 2¹ pkt 4 p.a.p.p.

Sąd Okręgowy wskazał również, że w razie ewentualnych wątpliwości, powód mógł uprzednio wystąpić z żądaniem informacyjnym, opartym na podstawie art. 105 ust. 2 p.a.p.p., czego jednak nie uczynił. Już zatem z tej przyczyny, wobec nieudowodnienia przez powoda, że pozwana dopuszcza się reprodukcji, wymienionych w pkt 1 pozwu, utworów audiowizualnych na egzemplarzach przeznaczonych dla własnego użytku osobistego powództwo podlegało oddaleniu, (a contrario art. 70 ust. 21 pkt 4 p.a.p.p.).

Dotyczyło to roszczenia pieniężnego, które Sąd Okręgowy uznał za nieusprawiedliwione co do zasady, wobec tego właśnie, iż (...) nie udowodnił, że pozwana reprodukuje sporne utwory audiowizualne - wytworzyła je i jako pierwsza, wprowadza do obrotu, jako insert do dwutygodnika (...).

W toku dalszych rozważań Sąd Okręgowy wskazał, iż charakter sprawy wymagał od powoda zidentyfikowania twórców, a także utworów wkładowych, które zostały wykorzystane przez pozwaną. Tymczasem bardzo ogólnie sformułowane motywy pozwu oraz innych pism procesowych, składanych przez powoda w toku całego postępowania, nie dały odpowiedzi na pytanie, czyje konkretnie interesy w tym procesie reprezentuje i czyich roszczeń dochodzi Stowarzyszenie (...). Niemożliwe było zatem w ocenie Sądu Okręgowego rozstrzygnięcie, czy w odniesieniu do nich, na korzyść powoda przemawia domniemanie z art. 105 ust. 1 p.a.p.p. oraz, czy określonym osobom - współtwórcom utworów audiowizualnych pt.: (...) służą, skutecznie względem pozwanej, roszczenia o zapłatę wynagrodzenia z art. 70 ust. 2⁽¹⁾ pkt 4 p.a.p.p.

Sąd Okręgowy uznał, że zarzuty powołane przez pozwaną oraz zgłoszone na ich poparcie twierdzenia i dowody wykluczały uznanie, że Stowarzyszenie (...) jest właściwą, w rozumieniu art. 70 ust. 3 p.a.p.p. organizacją do reprezentowania nieznanymi współtwórcami nieokreślonych utworów wkładowych w utworach audiowizualnych oferowanych jako inserty do dwutygodnika (...). Powód nie przedstawił bowiem dowodu na to, że reprezentuje ich prawa i może skutecznie występować na ich rzecz z roszczeniem o zapłatę dodatkowego wynagrodzenia. Kolejną przeszkodę w uwzględnieniu roszczeń stanowiło, zdaniem Sądu Okręgowego, niewyjaśnienie, czy osobom na których rzecz powód działa w ogóle służy prawo do takiego wynagrodzenia. W żadnym razie nie można uznać za wystarczających wyjaśnień dotyczących prawa francuskiego, w sytuacji, gdy nie ma żadnej pewności, czy to właśnie prawo powinno w tym przypadku znaleźć zastosowanie. Sąd I instancji zauważył przy tym, że już choćby z not

informacyjnych zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem (...) wynika, iż znaczna część spornych utworów została wyprodukowana w koprodukcji francusko-włoskiej, niektóre zaś w koprodukcji z Wielką Brytanią, Hiszpanią, czy Republiką Federalną Niemiec.

Zaniechanie wskazania twórców i udowodnienia przysługujących im praw do dodatkowego wynagrodzenia z art. 70 ust. 2¹ pkt 4 p.a.p.p., a także uprawnienia do ich reprezentowania w tym procesie, na podstawie art. 70 ust. 3 w zw. z art. 107 p.a.p.p., obciążało powoda. Za zasadny w tym zakresie uznał Sąd Okręgowy zarzut pozwanej, że Stowarzyszenie (...) nie dysponuje wyłącznością w wykonywaniu zbiorowego zarządu w zakresie zwielokrotniania utworów audiowizualnych, takie uprawnienia przyznane zostały bowiem także Stowarzyszeniu (...) w W.. Powód nie może się zatem skutecznie powoływać na domniemanie wynikające z art. 105 ust. 1 p.a.p.p. Sąd Okręgowy wskazał ponadto, iż trudno w sposób niewątpliwy rozstrzygnąć spór dotyczący zaprzeczenia tego domniemanie w sytuacji, gdy na skutek zaniechania powoda nie jest jasne, których twórców i których utworów wkładowych w utworach audiowizualnych reprezentuje w niniejszym postępowaniu.

Podważenie przez pozwaną domniemanie z art. 105 ust. 1 p.a.p.p. sprawiło natomiast, że to na Stowarzyszeniu spoczywał obowiązek udowodnienia, że jest właściwą organizacją zbiorowego zarządu, w rozumieniu art. 70 ust. 3 p.a.p.p., którego to obowiązku powód w tym postępowaniu nie wykonał.

Za nieprzekonujące Sąd Okręgowy uznał w szczególności dowody zaoferowane w replice wobec odpowiedzi na pozew, w której powód bardzo ogólnie tylko przedstawia zasady reprezentowania praw zagranicznych współtwórców utworów audiowizualnych. Wskazał, że przedmiotowych twierdzeń, a tym bardziej dowodów nie wynika, że dotyczą one konkretnych utworów wkładowych w którymś z 40 filmów z kolekcji filmowej (...).

Wbrew przekonaniu powoda, w ocenie Sądu Okręgowego, brak było podstawy by uznać, że z przedstawionych decyzji wynika dla niego uprawnienie do pobierania wynagrodzeń należnych współtwórcom utworów audiowizualnych na podstawie art. 70 ust. 2¹ pkt 4 w zw. z ust. 3 p.a.p.p. Jak wynika choćby z obwieszczenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 26 III 2009 r., tego rodzaju uprawnienie jest przyznawane odrębnie organizacjom zbiorowego zarządu. Sam powód odwołuje się zaś do stosowanej praktyki, choć równocześnie 10 grudnia 2010 r. wystąpił o zmianę w tym zakresie decyzji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który w odniesieniu do innych organizacji zbiorowego zarządu *expressis verbis* przyznaje uprawnienie do pobierania należnych twórcom wynagrodzeń i opłaty.

Wskazując na powyższe wątpliwości co do legitymacji czynnej Stowarzyszenia (...), Sąd Okręgowy uznał, że przemawiały one także przeciwko uwzględnieniu powództwa.

Odnosząc się natomiast do kwestii wysokości wynagrodzenia z pkt 1. pozwu, Sąd Okręgowy wskazał, że przepis art. 110 p.a.p.p. stanowi, że wysokość wynagrodzeń dochodzonych w zakresie zbiorowego zarządzania powinna uwzględniać wielkość wpływów osiąganych z korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych, a także charakter i zakres korzystania z nich.

Obliczając wynagrodzenie, które obowiązana jest zapłacić pozwana, powód odwołał się do tabeli stawek wynagrodzeń autorskich Stowarzyszenia (...), za zwielokrotnienie utworów na nośnikach dźwięku i obrazu. Tabela ta nie ma jednak mocy wiążącej i w braku zgody obu stron - nie mogła znaleźć w tej sprawie zastosowania. Za niewiążące Sąd Okręgowy uznał także porozumienia zawarte przez Stowarzyszenie (...). Natomiast wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego Sąd Okręgowy uznał za spóźniony.

W świetle powyższego również roszczenie objęte pkt 1. pozwu, Sąd Okręgowy uznając je za nieudowodnione co do wysokości oddalił. (art. 70 ust. 2¹ pkt 4 w z w. z art. 110 p.a.p.p.)

Odnosząc się z kolei do żądania informacyjnego /z pkt.2 pozwu/ Sąd I instancji wskazał, iż dla uznania go za nieuzasadnione aktualne są przedstawione wyżej uwagi, dotyczące niewykazania przez powoda legitymacji czynnej oraz legitymacji biernej pozwanej. Ponadto poważne wątpliwości budziło określenie terminu do udzielenia informacji,

który nigdy nie rozpocząłby biegu w przypadku niewydania przez Sąd wyroku częściowego, a także na odniesieniu żądań do planów pozwanej, a nie do jej działań polegających na reprodukowaniu utworów audiowizualnych na egzemplarzach przeznaczonych do własnego użytku osobistego nabywców, jak stanowi art.70 ust. 2¹ pkt.4 prawa autorskiego.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, który zaskarżając orzeczenie w całości, zarzucił:

- naruszenie art. 479¹ k.p.c., poprzez brak właściwej wykładni i zastosowanie powyższego przepisu, w szczególności błędne przyjęcie, że sprawa niniejsza tj. z powództwa organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi - Stowarzyszenia (...) przeciwko spółce (...) z siedzibą w I., jest sprawą gospodarczą, podczas gdy powód, jako organizacja zbiorowego zarządzania, nie prowadzi działalności gospodarczej;

- naruszenie art. 479¹² § 1 k.p.c. w związku z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez brak właściwej wykładni i zastosowania powyższych przepisów, w szczególności pozbawienie strony powodowej możliwości ustosunkowania się do twierdzeń i zarzutów pozwanego, poprzez nieuwzględnienie twierdzeń powoda oraz oddalenie wniosków dowodowych powoda złożonych w pismach powoda stanowiących odpowiedź strony powodowej na pisma strony pozwanej;

- naruszenie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. art. 479¹² k.p.c., poprzez niewłaściwą wykładnię i w konsekwencji niezastosowanie ww. przepisów, w szczególności bezzasadne oddalenie zgłoszonych przez stronę powodową wniosków o dopuszczenie dowodów nie zgłoszonych w pozwie, w tym wniosku o powołanie biegłego, podczas gdy dowody te dotyczyły okoliczności mających dla sprawy istotne znaczenie, a potrzeba ich powołania powstała dopiero po otrzymaniu przez stronę powodową odpowiedzi na pozew;

- naruszenie art. 233 §1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów z pominięciem wszechstronnego rozważania materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, przez uznanie niniejszej sprawy za sprawę gospodarczą i w konsekwencji zastosowanie prekluzji dowodowej z art. 479¹² k.p.c. prowadzące do oddalenia wniosków dowodowych powoda nie zgłoszonych w pozwie, a mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, podczas gdy powód, jako organizacja zbiorowego zarządzania, nie prowadzi działalności gospodarczej;

- naruszenie art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c., w szczególności przez oddalenie wniosku o zawieszenie postępowania w przedmiotowej sprawie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania przez Komisją Prawa Autorskiego, w trybie art. 107 Pr Aut., podczas gdy wniosek o zawieszenie postępowania był w pełni zasadny, a rozstrzygnięcie Komisji Prawa Autorskiego było kluczowe dla dalszego postępowania w sprawie;

- naruszenie art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz. U. 2006 r., nr 90, poz. 631 z późn. zm.) w związku z art. 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. o stowarzyszeniach (t.j. Dz.U.2001 r., nr 79, poz. 855 z późn. zm.) w związku z art. 4 oraz art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. 2007 r., nr 155, poz. 1095 z późn. zm.), poprzez brak właściwej wykładni i zastosowania powyższych przepisów, w szczególności przyjęcie, iż w niniejszej sprawie powód jest przedsiębiorcą, podczas gdy powód, jako organizacja zbiorowego zarządzania, nie prowadzi działalności gospodarczej;

- naruszenie art. 70 ust. 2¹ pkt 4 Pr Aut poprzez brak właściwej wykładni i zastosowania powyższego przepisu, w szczególności poprzez błędne przyjęcie, iż do zapłaty wynagrodzenia nie jest zobowiązany sprzedawca płyt DVD, podczas gdy art. 70 ust. 2¹ pkt 4 Pr Aut łączy prawo do wynagrodzenia z reprodukowaniem, za które rozumiane jest także zwielokrotnianie, tj. odpowiedzialność za nie ponosi także dystrybutor utworu audiowizualnego na nośnikach;

- naruszenie art. 70 ust. 2¹ pkt 4 w zw. z art. 70 ust. 3 Pr Aut przez brak właściwej wykładni i zastosowania powyższego przepisu, w szczególności przez przyjęcie, że powód nie ma prawa do pobierania wynagrodzeń należnych współtwórcom utworów audiowizualnych, w sytuacji, gdy powód jest legitymowany do dochodzenia tego wynagrodzenia z uwagi na objęcie zbiorowym zarządzaniem pól eksploatacji związanych ze zwielokrotnianiem utworu;

- naruszenie art. 105 ust. 1 Pr Aut, poprzez brak właściwej wykładni i zastosowania powyższego przepisu, w szczególności przez przyjęcie, powód zobowiązany był do zidentyfikowania twórców, a także utworów wkładowych, a w konsekwencji uznanie, że powód nie wykazał legitymacji czynnej, w sytuacji, gdy domniemanie z art. 105 ust. 1 prawa autorskiego obejmuje na polach eksploatacji określonych zezwoleniem cały repertuar organizacji zbiorowego zarządzania, w tym także zagraniczny;

- naruszenie art. 105 ust. 2 Pr Aut poprzez brak właściwej wykładni i zastosowania powyższego przepisu, w szczególności przez przyjęcie, że prawo do domagania się udzielenia informacji istnieje w przypadku naruszenia prawa autorskiego, nie zaś dopiero planowanej sprzedaży, a w konsekwencji uznanie braku legitymacji biernej, w sytuacji gdy przepis art. 105 ust. 2 Pr Aut nie jest związany z naruszeniem praw, jako i przesłanki jego zastosowania;

- naruszenie art. 110¹⁶ Pr Aut poprzez brak właściwej wykładni i zastosowania powyższego przepisu, w szczególności przez przyjęcie, że tabele stawek wynagrodzeń nie mają charakteru wiążącego i w konsekwencji uznanie, że roszczenie zgłoszone w pozwie zostało nieudowodnione co do wysokości, w sytuacji, gdy tabele te mają charakter semiimperatywny.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zobowiązanie pozwanej do udzielenia informacji, zgodnie z wnioskiem złożonym przez powoda na podstawie art. 105 ust. 2 Pr Aut w pozwie z dnia 23 grudnia 2010 r. oraz piśmie z dnia 18 marca 2011 r. oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda należności dochodzonych pozwem z dnia 23 grudnia 2010 r., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I Instancji. Nadto w każdym przypadku skarżący wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Jednocześnie w trybie art. 380 k.p.c. skarżący wnosił o rozpoznanie bezzasadności i wadliwości zarządzenia Wiceprezesa Sądu Okręgowego w Warszawie w przedmiocie wyznaczenia wydziału gospodarczego jako właściwego w niniejszej sprawie.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna. Sąd Apelacyjny podziela dokonane ustalenia faktyczne Sądu I instancji, przyjmując je za własne. Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów o charakterze procesowym należy wskazać, iż trafny okazał się zarzut naruszenia art. 177 § 1 pkt. 3 k.p.c. Kwestia wskazania właściwej organizacji zbiorowego zarządzania miała znaczenie prejudycjalne z punktu widzenia meritum niniejszego postępowania, albowiem obok powodowego Stowarzyszenia również Stowarzyszenie (...) rościło sobie na tym samym polu eksploatacji prawo do przymusowego zbiorowego zarządu w zakresie przedmiotowego repertuaru. Wskazanie więc właściwej organizacji w trybie art.107 w zw. art. 110¹⁷ prawa autorskiego wpływałoby bezpośrednio na konstatację co do legitymacji czynnej powodowego Stowarzyszenia. Skutkowało to zawieszeniem postępowania apelacyjnego przez Sąd Apelacyjny i podjęciem go po wydaniu orzeczenia z dnia 16 grudnia 2013 r. przez Komisję Prawa Autorskiego przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego /odpis orzeczenia - k. 946-947/. Wnioski wypływające z treści tego postanowienia zostaną omówione w dalszym toku niniejszego uzasadnienia.

Chybiony natomiast okazał się zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. /petitum apelacji tiret 4/. Uznanie sprawy za gospodarczą nie jest kwestią naruszenia bądź nie art. 233 § 1 k.p.c., który dotyczy zasad oceny dowodów, lecz może

być rozpatrywane w płaszczyźnie oceny zastosowania art. 479¹ k.p.c. i 479¹² k.p.c., o czym również będzie mowa w dalszym toku rozważań.

Przechodząc do rozważań w zakresie zarzutów prawa materialnego w szczególności do oceny subsumpcji w zakresie art. 70 ust.2¹ pkt. 4 prawa autorskiego, Sąd Apelacyjny uznał, iż prawidłowo Sąd I instancji zastosował treść tego przepisu. Należy zauważyć bowiem, iż w przepisie jest mowa o reprodukowaniu utworu, co w przedmiotowej sytuacji oznacza zwielokrotnianie na egzemplarzach DVD. Tymczasem, jak zasadnie wskazał Sąd Okręgowy, powód nie wykazał, że pozwana taką działalność w odniesieniu do przedmiotowego repertuaru prowadzi. Pozwana natomiast, jak ustalono, wydaje dwutygodnik, na który składają się zeszyty kolekcjonera i płyta DVD z filmem. Brak jest natomiast jakichkolwiek dowodów /nawet powód nie próbował ich wskazywać/, że pozwana jednocześnie prowadzi działalność, polegającą na reprodukowaniu tychże filmów na płytach. Rozłączność pojęć reprodukowania i wprowadzania do obrotu jest oczywista znaczeniowo, zaś przepis łączy obowiązek zapłaty jedynie z tą pierwszą aktywnością /por. Monika Czajkowska-Dąbrowska Komentarz Prawo autorskie i prawa pokrewne pod redakcją Janusza Barty i Ryszarda Markiewicza wyd. 5 str. 445/. W tej sytuacji pozwana nie posiada materialnej legitymacji biernej w zakresie wszystkich dochodzonych roszczeń: informacyjnego jak i pieniężnego. Już z tych zatem względów powództwo podlegało oddaleniu, jak to właściwie wskazywał Sąd I instancji, a co prowadzi do wniosku, iż zaskarżony wyrok jest prawidłowy.

Odnosząc się do dalszych zarzutów, w zakresie legitymacji czynnej powoda, należy podnieść, iż zasadnie Sąd Okręgowy zauważył, że nie można uznać, że z przedstawionych decyzji wynika prawo skarżącego do pobierania wynagrodzeń należnych współtwórcom utworów audiowizualnych na podstawie art. 70 ust.2¹ i 3 prawa autorskiego. Sama praktyka, na którą się powołuje powód, nie może być uznana za źródło stosownego uprawnienia, ponadto gdyby istotnie uprawnienie to pozostawało w zakresie przedmiotowym decyzji /co nie wynika z ich treści/ - to wystąpienie powoda do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 10 grudnia 2010 r. /k. 659-663/ byłoby bezprzedmiotowe i niecelowe. Jeżeli natomiast chodzi o domniemanie z art. 105 ust.1 prawa autorskiego to, choć powód, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie musiał szczegółowo identyfikować twórców i utworów wkładowych, wskazanego przez siebie repertuaru, zdanie drugie wskazanego przepisu uniemożliwia powodowi powoływanie się na powyższe domniemanie. Do przedmiotowego repertuaru na tym samym polu eksploatacji rościło sobie bowiem prawo do zarządzania Stowarzyszenie (...), któremu zostały przyznane analogiczne uprawnienia jak powodowi, a co podkreślił wskazując w uzasadnieniu stosowne dokumenty Sąd Okręgowy. Koresponduje z nimi w pełni pismo Stowarzyszenia (...) z dnia 08.08.2012 r. /k-869/, z którego odpisu dopuścił dowód Sąd Apelacyjny. Oddaleniu podlegał natomiast wniosek dowodowy powoda złożony w apelacji /ostatnia strona uzasadnienia apelacji/, w postaci „umowy”. Odpis tego „dokumentu” nie został w ogóle dołączony do apelacji, natomiast złożony dopiero na rozprawie w dniu 30 stycznia 2013 r. druk nie został przez nikogo podpisany, dowód ten zatem był nieprzydatny do wykazania uprawnień powoda będących przedmiotem sprawy /druk: k. 907-910, protokół rozprawy – k. 912-913/. W tej sytuacji zatem skoro Komisja Prawa Autorskiego oddaliła wniosek powoda o wskazanie go jako organizacji właściwej /k. 946-947/, zaś samo uzasadnienie tego orzeczenia nie wiąże Sądu w niniejszej sprawie, należy uznać, iż powód nie wykazał swoich uprawnień do zarządzania przedmiotowym repertuarem, a zatem pobierania wynagrodzenia o którym mowa w art. 70 ust.2¹ prawa autorskiego w imieniu współtwórców tego repertuaru, jak i żądania stosownych informacji w tym zakresie. Dodatkowo należy podnieść, iż na brak automatyzmu odnośnie stosowania domniemania, o którym mowa w zdaniu pierwszym ust.1 art. 105 prawa autorskiego w odniesieniu do repertuaru zagranicznego, wskazuje się w doktrynie /por. komentarz j/w, str. 629-630/. W tej sytuacji bezprzedmiotowe jest odnoszenie się do zarzutu naruszenia art. 105 ust. 2, jak i art. 110¹⁶ prawa autorskiego.

Z powyższych rozważań wynika więc, iż gdyby nawet niniejsza sprawa została rozpoznana bez uwzględnienia przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych przez Sąd cywilny, nie zaś gospodarczy, to wynik w postaci orzeczenia o charakterze merytorycznym byłby taki sam. Odnosząc się zatem już dla porządku do zarzutów apelacji, związanych z kwestionowaniem przez powoda gospodarczego charakteru sprawy /tiret 1,2,3,6 petitum apelacji/, należy w pierwszej kolejności wskazać, iż Sąd I instancji prawidłowo przyjął, iż powód zajmuje się

zbiorowym zarządem stale, zawodowo i odpłatnie /pobiera prowizję/, prowadzi on zatem działalność gospodarczą, której elementem jest pobieranie wynagrodzeń należnych współtwórcom utworów audiowizualnych, a także zatem dochodzenie roszczeń na drodze sądowej. Oceny tej nie zmienia okoliczność, iż dochodzi roszczeń cudzych oraz że dochód jest przeznaczony na działalność statutową. W tej sytuacji można go uznać za przedsiębiorcę /świadczącego odpłatnie wskazane usługi określonym podmiotom/, a zatem zarzut naruszenia art. 104 ust.2 prawa autorskiego w zw. art. 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. o stowarzyszeniach i art. 4 oraz art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej jest chybiony (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2007 r., III SK 16/07). Należy przy tym zwrócić uwagę, iż zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego (por. uzasadnienie wyroku z dnia 17 listopada 2011r., III CSK 30/11) za spełniające wymagania prowadzenia działalności gospodarczej /art. 2 i 4 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i art. 2 ust 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów/ uznane zostały umowy oraz inne przejawy wykonywania praw autorskich, których przedmiotem jest komercjalizacja praw autorskich w znaczeniu gospodarczego korzystania z nich przez uprawnionych. Nie należą natomiast do tej kategorii umowy, których przedmiotem jest określenie przez twórcę zasad korzystania przez osobę trzecią z utworu, warunków rozporządzania prawem do utworu oraz przyznanie twórcy prawa do wynagrodzenia. Tym samym sprawa dotycząca autorskich praw majątkowych twórców nie może być traktowana jako gospodarcza. Tymczasem przedmiotowe roszczenia, których dochodzi powód /i związane z nimi roszczenie o charakterze informacyjnym/ nie należą do pochodnych kategorii autorskich praw majątkowych, chodzi tu o specyficzny rodzaj niejako dodatkowego wynagrodzenia za korzystanie z utworu (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2008 r., III CZP 57/08). Reasumując, należy więc podzielić ocenę Sadu I instancji, co do gospodarczego charakteru sprawy. W konsekwencji prawidłowo Sąd I instancji zastosował kwestionowane przez skarżącego przepisy o prekluzji dowodowej, choć dopuszczenie tychże dowodów, z wyżej wskazanych przyczyn, nie zmieniłoby wyniku sprawy, przy tym wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego dotyczący wysokości tantiem / skoro są nienależne od pozwanego, a powód nie wykazał swojego uprawnienia (legitymacji) do ich pobierania/ jest w ogóle bezprzedmiotowy. Ubocznie należy wskazać, iż zarządzenie Prezesa Sądu Okręgowego w przedmiocie wyznaczenia wydziału gospodarczego do rozpoznania sprawy nie podlega kontroli w ramach 380 k.p.c., jako że nie jest to orzeczenie Sądu rozpoznającego sprawę, lecz zarządzenie o charakterze administracyjnym. Jednakże należy powtórzyć, iż z uwagi na już wyżej wskazane argumenty: rozpoznanie sprawy przez Sąd cywilny prowadziłyby do takich samych wniosków końcowych. W związku z tym w zakresie roszczeń, które merytorycznie Sąd I instancji rozpoznał, apelacja jako niezasadna na podstawie art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu, co skutkowało również orzeczeniem o kosztach zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. art.98 § 1 i 3 k.p.c. Natomiast Sąd I instancji nie rozpoznawał roszczeń informacyjnych zawartych w piśmie procesowym powoda z dnia 18 marca 2011 r., rozszerzającym powództwo, innymi słowy pozostawił je bez rozpoznania, co wynika wprost z treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, tym samym apelacja od orzeczenia w tym zakresie jako nieistniejącego podlegała na podstawie art. 373 w zw. art. 370 k.p.c. odrzuceniu, co implikowało orzeczenie jak w pkt. 1 sentencji.